

مدیریت تولید مثل گوسفند و بز

www.ketab.ir

تالیف:

مهندس بهزاد علی پور

سرشناسه	: علی پور، بهزاد
عنوان و نام پدیدآور	: مدیریت تولیدمثل گوسفند و بز / تألیف بهزاد علی پور
مشخصات نشر	: تهران : تحقیقات آموزش کشاورزی، ۱۴۰۰
مشخصات ظاهری	: ۲۰۸ ص.
شابک	: ۴۷۲-۶۰۰-۴۷۲-۱۸۶-۸
وضعیت فهرست نویسی	: قیفا
موضوع	: گوسفندها -- تولید مثل
موضوع	: Sheep -- Reproduction
موضوع	: بزها -- تولید مثل
موضوع	: Goats -- Reproduction
رده بندی کنگره	: ۷۶۸/۲SF
رده بندی دیویی	: ۶۳۶/۳۰۸۹۲۶
شماره کتابشناسی ملی	: ۸۵۰۹۳۰۰

مدیریت تولیدمثل گوسفند و بز

تألیف :	مهندس بهزاد علی پور
ناشر:	انتشارات تحقیقات آموزش کشاورزی
شابک:	۹۷۸-۶۰۰-۴۷۲-۱۸۶-۸
تیراژ:	۲۰۰ نسخه
نوبت و سال چاپ:	اول / ۱۴۰۰
ناظر فنی چاپ:	رضا غلامی
چاپ:	تحقیقات آموزش کشاورزی
قیمت:	۶۳۰۰۰ تومان

آدرس: تهران، میدان انقلاب، خیابان کارگر جنوبی، نبش خیابان وحید نظری، ساختمان نادر، طبقه اول واحد ۱

فروشگاه و نمایشگاه دائمی، انتشارات تحقیقات آموزش کشاورزی (تاک)

تلفن: ۶۶۴۸۱۳۳۰-۶۶۴۹۶۳۱۲۷-۶۶۴۸۱۳۳۰ - تلفکس: ۶۶۴۸۵۷۶۱ - همراه: ۰۹۱۲۶۹۹۵۸۲۲

« حق چاپ برای انتشارات تحقیقات آموزش کشاورزی محفوظ است .. »

پیشگفتار:

قبل از هر چیز، خداوند عزوجل را حمد و سپاس می‌گویم که توان تألیف این اثر ناچیز را به بنده‌ی حقیر خویش عطا فرمودند، پس سر بر آستان ذات احدیتش می‌سایم و شکر نعمت بی‌کرانش را بجای می‌آورم و اما بعد...

طی دهه گذشته، وقوع دوره خشک‌سالی گسترده و هم‌زمانی آن با شرایط بد اقتصادی ناشی از تحریم‌های اقتصادی، باعث گردیده تا عرصه بر صنعت دامپروری (پرورش گوسفند، بز و ...) کشور بسیار تنگ شده و تعداد زیادی از دامپروران خرده‌پای کشور از چرخه تولید خارج شوند. این اتفاق نامبارک بخش گسترده‌ای از حوزه مولد و خودکفای کشور را که عموماً در مناطق روستایی و حاشیه شهرهای کوچک واقع بودند را دچار خسارت کرد. به شکلی که بخشی از آنها از ادامه فعالیت تولیدی خود صرف‌نظر کردند که این روند خطرناک همچنان نیز ادامه دارد. پوشیده نیست که حیات اقتصادی دست‌اندرکاران این صنعت به استمرار بقاء و رونق اقتصادی تولیدکنندگان ابتدای این زنجیره (پرورش‌دهندگان) وابسته است. پس هر یک از ما فعالان این صنعت به هر شکل ممکن ناگزیر هستیم تا نه تنها مانع زیان آنها شویم، بلکه از طریق خلاقیت و نوآوری در راستای کم کردن هزینه‌های تولید و افزایش بهره‌وری سبب افزایش سوددهی و رونق اقتصادی آنها در این حوزه باشیم. در این راستا هم‌زمانی استفاده از اطلاعات علمی کارشناسان و متخصصان و تجربه‌های گران‌بهای پرورش‌دهندگان جزء اولویت‌های اصلی می‌باشد.

متخصصان و کارشناسان این حوزه می‌توانند با تدوین اصول صحیح علمی و عملی پرورش دام باعث افزایش بهره‌وری و رونق اقتصادی پرورش‌دهندگان شوند. از آنجایی که در پرورش گوسفند و بز مسئله تولیدمثل عامل اصلی بهره‌وری و رونق اقتصادی می‌باشد، امیدوارم تألیف این اثر بتواند تأثیری هرچند کوچک در افزایش بهره‌وری و رونق اقتصادی پرورش‌دهندگان دام‌های سبک داشته باشد. در پایان وظیفه خودم می‌دانم که از همکاران ارجمند جناب مهندس فرود ساروقی و جناب مهندس علیرضا بوالحسنی که به‌نوعی در تدوین این اثر با این‌جانب همکاری نمودند، کمال تشکر و قدردانی را داشته باشم.

با احترام

بهزاد علی‌پور

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۱	فصل اول: اهمیت تولیدمثل گله
۲	مقدمه
۲	اهمیت دامپروری و پرورش گوسفند و بز
۴	اهمیت مدیریت تولیدمثل گوسفند و بز
۷	فصل دوم: ثبت مشخصات و اطلاعات گله
۸	مقدمه
۸	اهمیت ثبت مشخصات
۹	شماره گذاری دامها
۱۱	مراحل نصب پلاک گوش
۱۳	اهمیت صدور شناسنامه تهیه آن برای دامها
۱۶	روش های ثبت و ذخیره اطلاعات دامهای گله
۱۷	مراحل ثبت آمار و اطلاعات دامهای گله
۱۸	نکات مهم در ثبت آمار و اطلاعات دامهای گله
۲۱	ثبت محصولات تولیدی گوسفند و بز
۲۱	اطلاعات مورد نیاز برای رکوردگیری در واحدهای دامداری
۲۱	رکوردگیری شیر در گوسفند و بز

۲۳	 مراحل انجام رکوردگیری شیر
۲۳	 رکوردگیری وزن
۲۴	 مراحل انجام رکوردگیری وزن
۲۵	 فصل سوم: فصل تولیدمثل و زمان بندی جفت دهی گله
۲۶	 مقدمه
۲۶	 اهمیت بازده تولیدمثل در پرورش گوسفند و بز
۲۷	 راه کارهای افزایش بازده تولیدمثل گوسفند و بز
۲۸	 فصلی بودن تولیدمثل در گوسفند و بز
۳۱	 باورهای نادرست در خصوص فصل تولیدمثل گوسفند و بز در ایران
۳۴	 دلایل موفقیت آمیز نبودن آبستنی ها در نیمه دوم بهار و نیمه اول تابستان
۳۵	 دوره عدم فعلی عمیق و دوره عدم فعلی سبک
۳۶	 چرخه سالانه فعالیت تولیدمثلی در گوسفند و بز
۳۸	 توصیه های مهم برای آبستنی های موفقیت آمیز در گله
۳۹	 فصل چهارم: اثر دام نر و کنترل هم خونی
۴۰	 مقدمه
۴۰	 مفهوم اثر جنس (دام) نر
۴۱	 فرمون ها
۴۲	 ورود ناگهانی دام نر به گله
۴۳	 چرای ورود ناگهانی دام نر به گله
۴۶	 اهمیت اقتصادی استفاده از اثر دام نر

۴۷.....	تعریف هم‌خونی و روند آن
۴۸.....	عوارض ناشی از هم‌خونی در گله‌های گوسفند و بز ایران
۵۰.....	کنترل هم‌خونی در گله‌های روستایی
۵۱.....	فصل پنجم: کنترل نمره وضعیت بدنی
۵۲.....	مقدمه
۵۳.....	کاربرد نمره وضعیت بدنی (BCS)
۵۴.....	روش تعیین نمره بدنی در گوسفند و بز
۵۶.....	شاخص‌های نمره‌دهی به وضعیت بدنی گوسفند و بز
۵۶.....	تعیین نمره وضعیت بدنی در گوسفند و بز
۵۸.....	مفهوم متابولیسمی نمره‌های وضعیت بدنی
۵۹.....	نمره وضعیت بدنی مناسب گوسفند و بز در مراحل مختلف چرخه تولیدمثل
۶۳.....	چند نکته در رابطه با نمره‌های وضعیت بدنی گوسفند و بز
۶۵.....	فصل ششم: فلاشینگ و تغذیه در دوره جفت‌دهی
۶۶.....	مقدمه
۶۶.....	مفهوم فلاشینگ
۶۷.....	مکانیسم و فایده فلاشینگ
۶۷.....	روش‌های مختلف اجرای برنامه فلاشینگ
۶۹.....	مفهوم و اهمیت ناگهانی بودن فلاشینگ
۷۰.....	نمره وضعیت بدنی مناسب در شروع فلاشینگ
۷۱.....	رعایت زمانبندی فلاشینگ

۷۳	چند نکته مهم در رابطه با تغذیه در دوره جفت‌دهی
۷۵	فصل هفتم: هم‌زمان‌سازی فحلی
۷۶	مقدمه
۷۶	القاء فحلی
۷۷	ضرورت هم‌زمان‌سازی فحلی
۷۷	مزایای هم‌زمان‌سازی فحلی
۷۸	روش‌های هم‌زمان‌سازی فحلی گوسفند و بز
۷۸	روش‌های غیر هورمونی
۷۹	روش‌های هورمونی
۸۰	مهم‌ترین و بهترین روش هم‌زمان‌سازی فحلی
۸۱	سوپراوولاسیون یا تخمک‌افزایی در گوسفند و بز
۸۲	ملاتونین کاشتنی، کاربردهای درست و نادرست آن
۸۴	شرح مختصر روش القاء و هم‌زمان‌سازی فحلی با استفاده از پروژسترون+PMGS
۹۲	دز و مدت مصرف، خارج کردن اسفنج و زمان‌بندی جفت‌دهی یا تلقیح
۹۳	دز PMSG مورد استفاده
۹۴	پروتکل‌های مناسب هورمون‌تراپی در نژادهای مختلف
۹۵	درمان واگردی یا کل‌بازی ناشی از تزریق PMSG
۹۷	فصل هشتم: برنامه نوری مصنوعی برای هم‌زمان‌سازی فحلی
۹۸	مقدمه
۹۸	اهمیت برنامه نوری (فتوپریود) مصنوعی

مزایای روش برنامه نوری مصنوعی	۹۸
معایب روش برنامه نوری مصنوعی	۹۹
شرایط لازم برای اجرای برنامه نوری مصنوعی	۹۹
مراحل انجام برنامه نوری مصنوعی	۱۰۰
قوج اندازی ناگهانی	۱۰۱
فصل نهم: مدیریت دام‌های نر مولد	۱۰۳
مقدمه	۱۰۴
مدیریت تولیدمثل نرها	۱۰۴
رعایت ترکیب سنی و نسبت جنسی مناسب نرها در گله	۱۰۸
سیستم جفت‌دهی مناسب	۱۰۸
فصل دهم: مدیریت از شیرگیری بره‌ها و بزغاله‌های گله	۱۱۱
مقدمه	۱۱۲
سن از شیرگیری بره و بزغاله در ایران و مسائل مربوط به آن	۱۱۲
سن مناسب از شیرگیری بره و بزغاله	۱۱۳
مزایای زود از شیرگیری بره‌ها و بزغاله‌ها	۱۱۴
برنامه از شیرگیری بره‌ها و بزغاله‌ها	۱۱۵
مدیریت از شیرگیری میش‌ها و ماده بزها	۱۲۱
خشک کردن پستان میش‌ها و بزهای ماده در برنامه زود از شیرگیری	۱۲۱
فصل یازدهم: تشخیص آبستنی و برنامه زایش	۱۲۳
مقدمه	۱۲۴

۱۲۴.....	زمان مناسب تشخیص آبستنی و اهمیت آن
۱۲۴.....	روش های تشخیص آبستنی
۱۲۵.....	روش مناسب تشخیص آبستنی
۱۲۷.....	انواع اولترا سونوگرافی
۱۳۰.....	اهمیت برنامه زایش
۱۳۱.....	برنامه سه زایش در دو سال
۱۳۳.....	تقویم زمان بندی سالانه برنامه سه زایش در دو سال با روش ASRI
۱۳۹.....	فصل دوازدهم: تشخیص فحلی و سن مناسب اولین جفت گیری و آبستنی
۱۴۰.....	مقدمه
۱۴۰.....	مفهوم فحلی
۱۴۰.....	چرخه فحلی
۱۴۳.....	بروز چرخه های فحلی و رفتار فحلی در گوسفند و بز
۱۴۴.....	ضرورت تشخیص فحلی
۱۴۴.....	روش تشخیص فحلی در گوسفند و بز
۱۴۷.....	سن مناسب اولین جفت گیری و آبستنی در گوسفند و بز
۱۴۷.....	معیار تعیین کننده اولین آبستنی
۱۴۸.....	مدیریت رشد بره ها و بزغاله ها برای رسیدن به شاخص مناسب جفت دهی
۱۵۰.....	اهمیت تغذیه کافی شیشک ها و گیسه ها در دوره آبستنی و شیردهی
۱۵۱.....	فصل سیزدهم: تلقیح مصنوعی
۱۵۲.....	مقدمه